

full DOMINICAL

ANEU MAR ENDINS

† JOSEP ÀNGEL SAIZ MENESES
Bisbe de Terrassa

Posar-se en camí

Demà celebrarem la festa de l'Epifania del Senyor, de la seva manifestació a la humanitat, representada pels Mags, que van arribar a Jerusalem des de les terres d'Orient i van preguntar pel Rei dels jueus que acabava de néixer. Ells s'havien posat en camí per camins desconeguts tot seguint l'estrella. Maria i Josep també van haver de posar-se en camí cap a Egipte, en ser avisats per l'àngel del Senyor que Herodes volia matar el nen. De la mateixa manera, recordem que en el llibre del Gènesi el Senyor diu a Abraham que surti de la seva terra, de la seva pàtria, de la casa del seu pare, cap al país que li mostrarà, i Moisès, quan rep la crida de Déu amb la missió d'alliberar els hebreus de l'esclavatge d'Egipte es posarà en camí, tal com explica el llibre de l'Èxode.

El fet de posar-se en camí per anar a una terra nova que el Senyor mostrarà, per alliberar el poble hebreu, per trobar el Rei dels jueus, o per salvaguardar la vida de Jesús, revela la disposició de sortir de si mateixos per complir la voluntat de Déu. Ara bé, només es pot escoltar la veu del Senyor si es viu en sintonia amb la fe, atent als signes de la seva presència. Abraham, Moisès, els Mags, Josep i Maria, tenen el coratge d'abandonar les seves possessions, les seves comoditats, les seves seguretats.

Creure en Déu significa deixar que la seva Paraula orienti la vida en les grans decisions de la vida i en els seus petits detalls, vol dir fonamentar en ell l'existència. La fe ens fa pelegrins a la terra, encarnats en el món i en la història, tot fent camí cap a la pàtria celestial. El creient viu segons uns criteris que sovint no coincideixen amb les modes o l'opinió del moment i ha de mantenir una conducta que no coincideix amb la ma-

nera de pensar dels altres. Però el pelegrí no ha de tenir por d'anar «contra el corrent» per viure la seva fe, ja que segueix el seu camí amb la certesa de la presència del Senyor en la seva vida i en la història.

Tard o d'hora, la fe és posada a prova. El poble d'Israel tot avançant pel desert es troba amb les primeres dificultats, i sorprenentment, malparla contra Moisès. Amb les seves queixes demostra que no acaba de fiar-se que el Senyor el seguirà sostenint enmig dels perills, que no confia en la seva providència. Les proves tot al llarg del camí esdevenen oportunitats per a recolzar-se sobretot en Déu. Cal restar atents a la seva veu, pendents de la seva Paraula que guia i sosté enmig de les proves. És Déu mateix el qui condueix i conforta, el qui fa fort el cor. L'experiència del poble d'Israel en l'Èxode és, abans que tot, l'experiència de Déu alliberador.

Maria i Josep van haver de fugir a Egipte experimentant el tràngol difícil d'emigrar de la seva terra. Sense temps per a planificar el viatge com cal, amb uns mitjans ben precaris, cap a un país que desconeixien. Visqueren a Egipte com uns emigrants més, fins que novament un àngel del Senyor anuncià a Josep que podien tornar al país d'Israel. Havien acollit el misteri de Déu que va irrompre de manera poderosa en les seves vides i confiaren en el Senyor. Havien renunciat a ells mateixos i varen conformar la seva voluntat amb la de Déu, duent a terme amb fidelitat i senzillesa la missió que el Senyor els encomanà.

Acabem d'iniciar un nou any. Un nou any és com un talent que rebem de Déu i que hem de fer fructificar; és una nova oportunitat per a treballar en la construcció del Regne de Déu, per a millorar les coses, per aportar la nostra col·laboració que pot ser petita però important. Posem-nos en camí, doncs, sense por, amb tot l'impuls i l'esperança que siguem capaços. Maria ens acompanya sempre.

Un any nou sant i feliç per a tots.

ENTREVISTA

Formació en l'hospitalitat

LUIS MARZO

La ciutat italiana de Brescia ha estat l'escollida per al nou Noviciat Europeu de les diferents províncies de l'Orde Hospitalari de Sant Joan de Déu. En aquesta localitat, l'Orde disposa d'un institut per a la investigació i l'atenció a persones amb problemes de salut mental i un centre per a l'acollida a persones sense sostre i immigrants, «que serviran perquè els novicis puguin realitzar la seva experiència d'hospitalitat», assegura el germà Luis Marzo, responsable del Noviciat Europeu. Els projectes formatius comuns ja són una realitat a les regions de l'Orde a Amèrica Llatina, Àfrica i Àsia-Oceania.

Per què consideren necessari unificar noviciats?

Aquest projecte neix com a resposta al desafiament que viu la Vida Consagrada i, en concret, l'Orde Hospitalari, d'oferir una formació i un acompanyament a les persones que es plantegen la seva vocació hospitalària d'acord als nostres temps, i que alhora tingui en compte la pluralitat, la interculturalitat i la universalitat de la nostra Institució.

Què prioritzeu en la formació del futur germà?

Les experiències d'hospitalitat, perquè el jove pugui viure en primera persona el contacte amb les situacions reals de fragilitat. Prioritzem també la reflexió en temes tan importants per a la vida d'un germà de Sant Joan de Déu com són la pastoral de la salut o social, la bioètica i la humanització.

Quin perfil té la persona que es planteja entrar a l'Orde?

Són persones amb una gran vivència de fe i una sensibilitat pel món del sofriment i de la vulnerabilitat. Aquests dos aspectes són comuns, siguin del país que siguin; el que els distingeix, simplement, és la manera com el viuen. L'experiència que estem vivint com a comunitat formativa és molt positiva; creiem que és un signe de l'Esperit que puguem construir junts un projecte formatiu per als futurs Germans de Sant Joan de Déu a Europa.

Oscar Bardají i Martín

GLOSSA

Reis, savis, mags... i humils!

Aquesta nit passaran els Reis d'Orient. Gaspar, Melcior i Baltasar s'aproparan a cadascun dels nostres infants —que els esperen amb expectació— i també als qui han deixat ja la infantesa —els joves i els adults—, tornant als records i a la tendresa de molts moments de quan eren infants. Convindria que la vinguda d'enguany fos semblant a la primera nit de Reis i que nosaltres, petits i grans, els acollíssim amb aquella mateixa tendresa d'infants.

La festa de l'Epifania que nosaltres celebrem és la manifestació de Jesús com a Messies, el Fill de Déu i Salvador del món. Els tres Mags, vinguts de lluny, són precursors dels homes i les dones de tots els indrets, de totes les nacions que acullen la Bona Nova amb voluntat d'estimar i servir. Ells són convidats a compartir la promesa feta al poble d'Israel i, en ells, hi som convidats tots nosaltres. L'adoració dels Mags vinguts d'Orient és plena de simbolismes que hauríem d'actualitzar i també testimoniar-ne el significat. Tots tres, en veure l'estel que esperaven, es posaren en camí amb fe. Cercaven el nounat que portaria l'esperança al món. Confiaven en Déu i sabien que les Escripures es complirien, que

Déu Pare no abandonaria la humanitat.

Molts dels nostres infants obriran els regals. Alguns, potser es cansaran d'obrir-ne; els arraconaran i allà quedaran. ¿Com els ensenyem a valorar el que tenen i com els fem descobrir la virtut de ser austers i de compartir amb qui no té ni espera res? I també a compartir donant i donant-se. Els tres Savis venien de lluny i feren el llarg camí de l'esperança. ¿Com els preparam per posar-se en camí, amb esforç malgrat les distàncies, cercant la veritat, cercant l'amor i la justícia, cercant l'altre, cercant la benaurança? Els tres Reis es postraren davant Jesús Infant amb humilitat. Eren en un espai sagrat. Sabien davant de qui estaven. Oferiren els presents, també l'esforç del seu viatge, la fidelitat a la llum de l'estel, les seves persones... l'acompliment de la seva esperança. «Després que Jesús va néixer a Betlem de Judea, en temps del rei Herodes, vingueren uns savis d'Orient. En arribar a Jerusalem, preguntaven: On és el rei dels jueus que ha nascut? Hem vist sortir a l'Orient la seva estrella i venim a adorar-lo» (Mt 2,1-2). Aquesta nit... l'esclat de la il·lusió! Aquesta nit... també nosaltres seguirem l'estrella!

LEX ORANDI, LEX CREDENDI

Regalo del Papa un día de Reyes

HNA. M. DE LOS ÁNGELES MAESO ESCUDERO

Franciscana de los Sagrados Corazones

Al finalitzar el Ángelus de la solemnidad de Epifanía del año 2017, el Santo Padre regaló a los congregados en la plaza de San Pedro un librito de oración titulado *Iconos de misericordia*. Un grupo de pobres, sin techo y refugiados, junto con voluntarios y religiosos, se encargó de repartirlo. Con este obsequio, el Papa deseaba recordar que «el don de Dios es Jesús, misericordia del Padre».

Los Magos fueron peregrinos valientes al encuentro del Señor: buscaron, caminaron sin desfallecer, se dejaron conducir por la estrella, entre María y José hallaron a Jesús, entraron, se acercaron, y arrodillados adoraron al Niño, que es Dios-con-nosotros.

Con el Niño, que aún no sabía hablar, entablaron un lenguaje de amor;

de él aprendían la ternura y el amor humilde y misericordioso. Ellos llevaban unos dones elegidos con esmero, y en el Niño Dios recibieron el verdadero don.

Aprendamos de los Magos a ser peregrinos de amor humilde, a caminar al encuentro del Señor sin desfallecer. Él mismo nos acompaña en nuestro caminar.

Recibamos la alegría que nos regala este Niño, que es Dios-con-nosotros. Abracemos la imagen de Jesús, la de nuestro pesebre y besemos la imagen de Jesús en el servicio a los hermanos; seamos testigos incansables y alegres del Evangelio. Que María, Madre de Dios y nuestra Madre de ternura, nos sostenga, nos ayude en nuestro caminar y nos muestre a su Hijo.

Lectures de la missa diària i santoral

6. □ † Dilluns (lit. hores: 2a setm.) [Is 60,1-6 / Sl 71 / Ef 3,2-3a.5-6 / Mt 2,1-12]. Epifania del Senyor. Diada dels sants Reis o mags d'Orient: Melcior, Gaspar i Baltasar, i també Adoració (dels Reis, o Dora). Sant Melani, bisbe; sant Nilamó; santa Marcra, vg. i mr.

7. □ Dimarts [1Jn 3,22-4,6 / Sl 2 / Mt 4,12-17.23-25]. Sant Ramon de Penyafort (†1275), prev. dominicà, del Penedès, patró dels juristes i canonistes. Sant Julià de Toledo, bisbe; santa Virgínia, mr.; sant Crispí, bisbe; sant Tell, abat.

8. □ Dimecres [1Jn 4,7-10 / Sl 71 / Mc 6,34-44]. Sant Apollinar, bisbe; sant Severí, abat; santa Gúdula (†712), vg., a Brussel·les; sant Pere Tomàs, bisbe (carmelita).

9. □ Dijous [1Jn 4,11-18 / Sl 71 / Mc 6,45-52]. Sant Eulogi de Còrdova, prev. i mr. (859) mossàrab. Sants Julià i Basilissa, esposos mrs.; sant Andreu Corsini, bisbe (carmelita); santa Marciana, vg. i mr.

10. □ Divendres [1Jn 4,19-5,4 / Sl 71 / Lc 4,14-22a]. Sant Agatò, papa (sicilià, 678-681); sant Pere Ursèol, monjo de Sant Miquel de Cuixà; beat Gregori X, papa (1271-1276).

11. □ Dissabte [1Jn 5,5-13 / Sl 147 / Mt 5,12-16]. Sant Higiní, papa (grec, 138-142) i mr.; sant Salvi, bisbe i mr.; santa Hortènsia, vg.; beats Gonçal d'Amarante i Bernat Scammacca, prevs. Dominicans; beata Anna M. Janer, fundadora de les Germanes de la Sagrada Família d'Urgell.

12. □ † Diumenge vinent, Baptisme del Senyor (lit. hores: 1a setm.) [Is 42,1-4.6-7 / Sl 28 / Ac 10,34-38 / Mt 3,13-17]. Sant Arcadi, mr.; sant Alfred, monjo, patró de l'amistat; sant Nazari, monjo; santa Tatiana, mr.; sant Martí de Lleó, prev.; sant Victòria, bisbe; sant Antoni-Maria Pucci, prev. servita; santa Cesarina, vg.; sant Bernat de Corleone, rel. caputxí; beat Pere-Francesc Jarmet, prev.

DIUMENGE II DESPRÉS DE NADAL

COMENTARI

Lectura del llibre de Jesús, fill de Sira

(Sir 24,1-2.8-12)

La saviesa, s'elogia ella mateixa, es gloria enmig del seu poble, parla en la reunió del poble de l'Altíssim, es gloria davant dels seus estols, dient: «El Senyor de l'univers em donà una ordre, el qui em va crear i m'assenyala on plantaré la meva tenda em digué: "Acampa entre els fills de Jacob, fes d'Israel la teva heretat". M'ha creat abans del temps, des del principi, i mai més no deixaré d'existir. Li dono culte davant d'ell al temple sant. Així m'he establert a Sió, m'ha fet trobar repòs a la ciutat que ell i jo estimem, exerceixo el meu poder a Jerusalem. He tret brotada en un poble ple de glòria, en la possessió del Senyor; en la seva heretat».

Salm responsorial (147)

R. *El qui és la paraula es va fer home i plantà entre nosaltres el seu tabernacle.*

Glorifica el Senyor, Jerusalem, / Sió, canta lloances al teu Déu, / que assegura les teves portes / i beneeix dintre teu els teus fills. R.

Manté la pau al teu territori / i et sacia amb la flor del blat. / Envia ordres a la terra / i la seva paraula corre de pressa, no es detura. R.

Anuncia les seves paraules als fills de Jacob, / als fills d'Israel els seus decrets i decisions. / No ha obrat així amb cap altre poble, / no els ha fet conèixer les seves decisions. R.

Lectura de la carta de sant Pau als cristians d'Efes (Ef 1,3-6.15-18)

Beneït sigui el Déu i Pare de nostre Senyor Jesucrist, que ens ha beneït en Crist amb tota mena de benediccions espirituals dalt del cel; ens elegí en ell abans de crear el món, perquè fóssim sants, irrepressibles als seus ulls. Per amor ens destinà a ser fills seus per Jesucrist, segons la seva benèvola decisió, que dona lloança a la grandesa dels favors que ens ha concedit en el seu Estimat.

Per això, ara que he sentit parlar de la fe que teniu en Jesús, el Senyor, i del vostre amor per tots els fidels, jo no em canso de donar gràcies per vosaltres, i us recordo en les meves pregàries, demanant al Déu de nostre Senyor Jesucrist, el Pare gloriós, que us concedeixi els dons espirituals d'una comprensió profunda i de la seva revelació, perquè conegueu de veritat qui és ell: demanant-li també que il·lumini la mirada interior del vostre cor, perquè conegueu a quina esperança ens ha cridat, quines riqueses de glòria us té reservades, l'heretat que ell us dona entre els sants.

✠ Lectura de l'Evangelí segons sant Joan (Jn 1,1-5.9-14) (Versió abreujada)

Al principi ja existia el qui és la Paraula. La Paraula era amb Déu i la Paraula era Déu. Era, doncs, amb Déu al principi. Per ell tot ha vingut a l'existència, i res del que ha vingut a existir no hi ha vingut sense ell. Tenia en ell la Vida, i la Vida era la Llum dels homes. La Llum resplendeix en la foscor, però la foscor no ha pogut ofegar-la. Existia el qui és la Llum veritable, la que, en venir al món, il·lumina tots els homes.

Era present al món, al món que li deu l'existència, però el món no l'ha reconegut. Ha vingut a casa seva, i els seus no l'han acollit. Però a tots els qui l'han rebut, als qui creuen en el seu nom, els concedeix poder ser fills de Déu. No són nascuts per descendència de sang, ni per voler d'un pare o pel voler humà, sinó de Déu mateix. El qui és la Paraula es va fer home i plantà entre nosaltres el seu tabernacle, i hem contemplat la seva glòria, que li pertoca com a Fill únic del Pare ple de gràcia i de veritat.

Lectura del llibre del Eclesiàstic

(Eclo 24,1-2.8-12)

La sabiduría hace su propia alabanza, encuentra su honor en Dios y se gloria en medio de su pueblo. En la asamblea del Altísimo abre su boca y se gloria ante el Poderoso. «El Creador del universo me dio una orden, el que me había creado estableció mi morada y me dijo: "Pon tu tienda en Jacob, y fija tu heredad en Israel". Desde el principio, antes de los siglos, me creó, y nunca jamás dejaré de existir. Ejercí mi ministerio en la Tienda santa delante de él, y así me establecí en Sión. En la ciudad amada encontré descanso, y en Jerusalén reside mi poder. Arraigué en un pueblo glorioso, en la porción del Señor, en su heredad».

Salmo responsorial (147)

R. *El Verbo se hizo carne y habitó entre nosotros.*

Glorifica al Señor, Jerusalén; / alaba a tu Dios, Sión. / Que ha reforzado los cerrojos de tus puertas, / y ha bendecido a tus hijos dentro de ti. R.

Ha puesto paz en tus fronteras, / te sacia con flor de harina. / Él envía su mensaje a la tierra, / y su palabra corre veloz. R.

Anuncia su palabra a Jacob, / sus decretos y mandatos a Israel; / con ninguna nación obró así, / ni les dio a conocer sus mandatos. R.

Lectura de la carta del apóstol san Pablo a los Efesios (Ef 1,3-6.15-18)

Bendito sea Dios, Padre de nuestro Señor Jesucristo, que nos ha bendecido en Cristo con toda clase de bendiciones espirituales en los cielos. Él nos eligió en Cristo antes de la fundación del mundo para que fuésemos santos e intachables ante él por el amor. Él nos ha destinado por medio de Jesucristo, según el beneplácito de su voluntad, a ser sus hijos, para alabanza de la gloria de su gracia, que tan generosamente nos ha concedido en el Amado.

Por eso, habiendo oído hablar de vuestra fe en Cristo y de vuestro amor a todos los santos, no ceso de dar gracias por vosotros, recordándoos en mis oraciones, a fin de que el Dios de nuestro Señor Jesucristo, el Padre de la gloria, os dé espíritu de sabiduría y revelación para conocerlo, e ilumine los ojos de vuestro corazón para que comprendáis cuál es la esperanza a la que os llama, cuál la riqueza de gloria que da en herencia a los santos.

✠ Comienzo del santo Evangelio según san Juan (Jn 1,1-5.9-14) (Versión abreviada)

En el principio existía el Verbo, y el Verbo estaba junto a Dios, y el Verbo era Dios. Él estaba en el principio junto a Dios. Por medio de él se hizo todo, y sin él no se hizo nada de cuanto se ha hecho. En él estaba la vida, y la vida era la luz de los hombres. Y la luz brilla en la tiniebla, y la tiniebla no lo recibió. El Verbo era la luz verdadera, que alumbraba a todo hombre, viniendo al mundo.

En el mundo estaba; el mundo se hizo por medio de él, y el mundo no lo conoció. Vino a su casa, y los suyos no lo recibieron. Pero a cuantos lo recibieron, les dio poder de ser hijos de Dios, a los que creen en su nombre. Estos no han nacido de sangre, ni de deseo de carne, ni de deseo de varón, sino que han nacido de Dios. Y el Verbo se hizo carne y habitó entre nosotros, y hemos contemplado su gloria: gloria como del Unigénito del Padre, lleno de gracia y de verdad.

El qui és la Paraula es va fer home i plantà el seu tabernacle entre nosaltres

JORDI LATORRE, SDB

Director de l'ISCR Don Bosco

A pocs dies de la festa de Nadal, avui tornem a llegir el pròleg de Sant Joan com a evangeli del dia, i el llegim en el marc de l'himne a la Saviesa del llibre del Siràcida (cf. Sir 24) i de l'himne a l'amor de Déu, manifestat en Jesucrist, de la carta als cristians d'Efes (cf. Ef 1). La Saviesa de Déu, companya seva en l'obra de la creació del món, ha triat el poble de Sió, la ciutat de Jerusalem, i el Temple sant, com a lloc on acampar, on establir el seu habitatge. D'aquesta manera, la Saviesa omple de la seva paraula i dels seus fruits el poble que la venera i la cerca amb devoció.

La segona lectura ens fa notar que és per amor que Déu ens ha destinat a ser fills seus per Jesucrist, el seu Estimat. Som fills i filles en el Fill estimat de Déu. Quin do tan gran! I, encara més, perquè la Paraula creadora de Déu, la que era amb Déu des del principi, ens ha donat l'existència, ens ha omplert de vida vertadera i eterna, i ha il·luminat la nostra foscor amb la seva llum, aquella que cap tenebra no pot vèncer.

El qui és la Saviesa i la Paraula de Déu es va fer home com nosaltres i va acampar, va establir el seu habitatge enmig nostre compartint la nostra història i la nostra vida carnal. Oh misteri del Nadal! A aquells que l'hem sabut acollir i hem cregut en el seu nom ens concedeix de ser fills i filles de Déu. Som fills i filles de Déu, pel voler i la saviesa de Déu que s'ha volgut fer un de nosaltres. Oh admirable intercanvi de l'amor infinit de Déu, manifestat en Jesucrist, Senyor i germà nostre!

Per la fe, nosaltres hem contemplat la seva glòria quan l'hem escoltat predicant la Bona Nova de l'amor misericordiós de Déu; quan l'hem vist guarint les nostres malalties i les nostres xacres; quan l'hem sentit perdonant el nostre pecat i les nostres mesquineses; quan l'hem plorat veient-lo escarnit, crucificat i sepultat per tots nosaltres; quan ens hem alegrat per la seva vida gloriosa, santa i ressuscitada. «Déu, ningú no l'ha vist mai: Déu Fill únic, que està en el si del Pare, és qui l'ha revelat» (Jn 1,18). Donem-ne gràcies a Déu!

VIDA DIOCESANA

Activitats del Sr. Bisbe

Dilluns 6 de gener, a les 12 h. Presideix la Missa de l'Epifania a la Catedral.

Dimecres 8, a les 11 h. Comissió Permanent de Càritas Diocesana, a la seva seu (Sabadell).

Diumenge 12, a les 12 h. Missa i benedicció de les reformes del temple a la parròquia de Sant Roc de Sabadell.

Del diumenge 12 a la tarda fins al dissabte 18 al matí. Participa en els exercicis espirituals per a bisbes, a los Negrales (Madrid).

Notícies

Tercer concert de nades de les escoles parroquials. El divendres 13

Celebració de Nadal

El dilluns 23 de desembre, al migdia, va tenir lloc la tradicional Felicitació de Nadal al Sr. Bisbe. El dia 24 de desembre, a la tarda, Mons. Saiz Meneses va presidir la celebració de Nadal al Centre Penitenciari de Quatre Camins. A la mitjanit celebrà la Missa del Gall a la Catedral amb una participació especial dels joves. El dia 25, al migdia, presidí la Missa del dia de Nadal i impartí la benedicció apostòlica.

de desembre, l'Auditori municipal de Terrassa acollí la tercera edició de la cantada de nades de les escoles diocesanes i parroquials. Presidí l'acte Mons. Saiz Meneses.

Sessió del Consell Pastoral Diocesà. El dissabte 14 de desembre, el Sr. Bisbe presidí la reunió trimestral del Con-

sell Pastoral Diocesà a Terrassa. Es reflexionà sobre l'aplicació del Pla Pastoral Diocesà i la preparació del proper Congrés de Laics que organitza la Conferència Episcopal Espanyola.

Dinar de Nadal de l'Hospitalitat de Lourdes. El diumenge 15 de desem-

bre, tingué lloc a Barcelona el dinar de l'Hospitalitat de Lourdes de Barcelona, Terrassa i Sant Feliu de Llobregat. Hi varen participar bisbes, responsables, hospitalaris i col·laboradors de les tres diòcesis.

Pessebre del Roser de Cerdanyola. El diumenge 15 de desembre, Mons. Saiz Meneses va presidir la tradicional representació del Pessebre Vivent de la parròquia de la Mare de Déu del Roser de Cerdanyola.

Agenda

Exercicis espirituals per a preveres. Del 16 (diumenge al vespre) al 21 (divendres) predicats pel P. José María Fernández Martos, SJ, a la Casa d'Espiritualitat de Nostra Senyora de Montserrat, a Caldes de Montbui. Inscripcions a la Secretaria General del Bisbat.

† JOSEP ÀNGEL SAIZ MENESES
Obispo de Terrassa

REMAD MAR ADENTRO

Ponerse en camino

Mañana celebraremos la fiesta de la Epifanía del Señor, de su manifestación a la humanidad, representada por los Magos, que llegaron a Jerusalén desde las tierras de Oriente y preguntaron por el Rey de los judíos que había nacido. Ellos se habían puesto en camino por rutas desconocidas siguiendo la estrella. María y José también tuvieron que ponerse en camino a Egipto, al ser avisados por el ángel del Señor de que Herodes quería matar al niño. Del mismo modo, recordamos que en el libro del Génesis el Señor dice a Abraham que salga de su tierra, de su patria, de la casa de su padre, hacia la tierra que le mostrará, y Moisés, cuando recibe la llamada de Dios con la misión de liberar a los hebreos de la esclavitud de Egipto se pondrá en camino, tal como narra el libro del Éxodo.

El hecho de ponerse en camino para ir a una tierra nueva que el

Señor mostrará, para liberar al pueblo hebreo, para encontrar al Rey de los judíos, o para salvaguardar la vida de Jesús, revela la disposición de salir de sí mismos para cumplir la voluntad de Dios. Ahora bien, sólo se puede escuchar la voz del Señor si se vive en la sintonía de la fe, atento a los signos de su presencia. Abraham, Moisés, los Magos, José y María, tendrán el coraje de abandonar sus posesiones, sus comodidades, sus seguridades.

Crear en Dios significa dejar que su Palabra oriente la vida en las grandes decisiones y en los pequeños detalles, significa fundamentar en él la existencia. La fe nos hace peregrinos en la tierra, encarnados en el mundo y en la historia, pero en camino hacia la patria celestial. El creyente vive según unos criterios que a menudo no coinciden con las modas o la opinión del momento y debe observar una conducta que no concuerda con la ma-

nera común de pensar. Pero es que el peregrino no debe tener miedo de ir «contra la corriente» para vivir su fe, ya que sigue su camino con la certeza de la presencia del Señor en su vida y en la historia.

La fe será puesta a prueba tarde o temprano. El pueblo de Israel, al avanzar por el desierto y topar con las primeras dificultades, sorprendentemente, murmura contra Moisés. Con sus protestas está demostrando que no acaba de confiar en que el Señor lo seguirá sosteniendo en medio de los peligros, que no confía en su providencia. Las pruebas a lo largo del camino son oportunidades para apoyarse sobre todo en Dios. Es preciso permanecer atentos a su voz, pendientes de su Palabra, que guía y sostiene en medio de las pruebas. Es Dios mismo quien conduce y conforta, quien fortalece el corazón. La experiencia del pueblo de Israel en el Éxodo es, ante todo, la experiencia de Dios liberador.

María y José se vieron obligados a huir a Egipto pasando por la difícil experiencia de emigrar de su

tierra. Sin tiempo para planificar debidamente el viaje, con unos medios precarios, en dirección a un país que desconocían. Vivieron en Egipto como unos emigrantes más, hasta que de nuevo un ángel anunció a José que podían volver a la tierra de Israel. Ellos habían acogido el misterio de Dios que irrumpió poderosamente en sus vidas y confiaban en el Señor. Han renunciado a sí mismos y conforman su voluntad a la de Dios, llevando a cabo la misión que el Señor les encomienda con fidelidad y sencillez.

Comenzamos un nuevo año. Un nuevo año es como un talento que recibimos de Dios y que hemos de hacer fructificar; es una nueva oportunidad para trabajar en la construcción del reino de Dios, para mejorar las cosas, para aportar nuestra pequeña pero imprescindible colaboración. Pongámonos en camino sin miedo, con todo el ímpetu y la esperanza de que seamos capaces. María nos acompaña siempre.

Santo y feliz año nuevo.